

واکسیناسیون طیور

مهندس محمد رضا بهرامی

روش های واکسیناسیون

واکسیناسیون از طریق آب آشامیدنی

واکسیناسیون از طریق آب آشامیدنی یکی از مناسبترین راه های تجویز واکسن های زنده است. این روش می تواند آسانتر از سایر روش ها تلقی شود. اما به منظور اجتناب از کاهش توانایی واکسن که هر زمان ممکن است اتفاق بیفتد واکسینانتور باید توجه کامل به تمام شیوه های آماده سازی و تجویز واکسن، مبذول دارد.

در مرغداری ها دو نوع سیستم توزیع آب وجود دارد:

۱- سیستم آبخوری زنگوله ای

۲- سیستم آبخوری نیپلی (پستانکی)

صرفه نظر از آنکه کدام سیستم به کار می رود، مراحل قبل از توزیع محلول واکسن یکسان است و شامل آماده سازی واکسن و محروم سازی طیور از آب می باشد. قبل از بحث در خصوص این مراحل بخاطر داشته باشید که قبل از آماده سازی واکسن، باید دستها را با دقت شست. صابون یا مواد ضد عفونی کننده نباید با محلول واکسن تماس پیدا کنند. در اصل، مقررات مربوطه ساده هستند ولی رعایت آنها الزامیست. واکسن ویروسی باید به مقدار کافی به طیور داده شود و شرایط نگهداری واکسن، وضعیت سلامتی طیور، کیفیت آب و البته فن واکسیناسیون، پاسخ واکسن را تعیین خواهند کرد.

آماده سازی قبل از واکسیناسیون

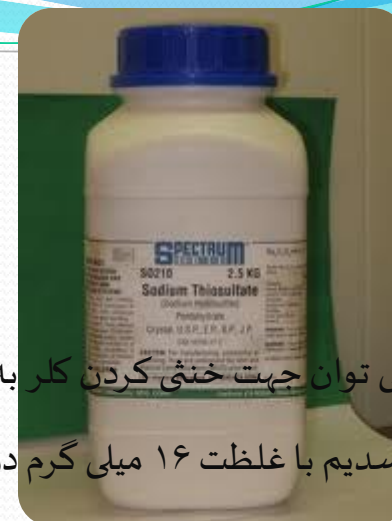
طیور را از آب محروم کنید تا تشنه شوند. بسته به سن طیور و شرایط آب و هوایی، دوره محرومیت از آب بین ۱/۳۰ تا ۳ ساعت متغیر خواهد بود.

مخزن آب و آبخوری ها را تخلیه کرده و بدون استفاده از مواد ضد عفونی کننده هر یک را کاملاً شسته و تمیز نمایید.

آب تمیز، خنک و با کیفیت مناسب باید مورد استفاده قرار گیرد. **PH** آب باید بین ۵/۵ تا ۵/۷ باشد.

آب عاری از کلر یا سایر مواد ضد عفونی کننده یا هر نوع یون فلزی (بویژه یون آهن) باشد، زیرا این مواد می توانند ویروس واکسن های زنده را غیر فعال کنند.

سه ماده را می توان جهت خنثی کردن کلر به آب اضافه کرد:

تیوسولفات سدیم با غلظت ۱۶ میلی گرم در لیتر، کلر را خنثی می کند.

شیر خشک بدون چربی با غلظت ۵/۲ گرم در لیتر، در این مورد باید مطمئن شد که قبل از افزودن واکسن، شیر خشک کاملاً در آب

حل شده باشد.

قرص سوامیون محصول شرکت CEVA (به ازاء هر ۱۰۰ لیتر آب واکسن یک قرص استفاده شود).

واکسیناسیون به طریق افشان (اسپری)

افشاندن (اسپری کردن) یکی از مؤثرترین و متداول ترین روش های واکسیناسیون علیه بیماری های نیوکاسل و برونشیت عفونی است. این روش خصوصاً برای اولین واکسیناسیون علیه بیماری نیوکاسل مناسب است. زیرا مرحله اول پاسخ ایمنی شامل واکنش موضعی غده Harderian در چشم و واکنش مخاط دستگاه تنفسی فوقانی است. این روش جهت واکسیناسیون علیه بیماری برونشیت عفونی نیز مناسب است اما در خصوص بیماری گامبورو مناسب نمی باشد.

واکسیناسیون داخل چشمی

روش قطره چشمی ، موثرترین شیوه واکسیناسیون است. زیرا مطمئنا هر یک از طیور یک دوز کامل واکسن را دریافت می کنند. معایب آن این است که وقت گیر است و اغلب در عمل به صورت ناقص انجام می شود.

روش کار

از یک مایع رقیق کننده استریل جهت آماده سازی واکسن استفاده شود.

پرنده را طوری نگهدارید که سر آن به یک طرف خم شده باشد تا دسترسی به یک پشم راحت باشد.

ظرف پلاستیکی حادی واکسن را به صورت عمودی نگه داشته و به آرامی طرفین ظرف را فشار داده ، تا یک قطره واکسن به

داخل چشم چکانیده شود.

قبل از رها کردن پرنده از جذب کامل واکسن در چشم مطمئن شوید. معمولاً یک واکنش خود بخودی وجود دارد که به محض

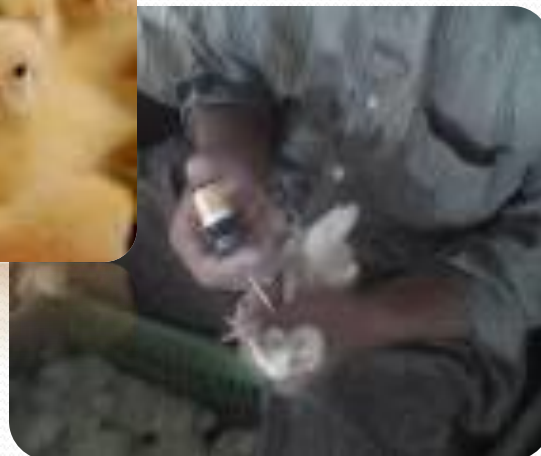
ریخته شدن قطره واکسن بر روی چشم موجب پخش شدن آن بر روی

واکسیناسیون به روش تزریق

واکسیناسیون از طریق تزریق (تزریق زیر جلدی و داخل عضلاتی) ساده ترین و متداولترین روش تجویز واکسن کشته است.
این روش در واکسیناسیون انفرادی با واکسن های غیر فعال مورد استفاده قرار می گیرد.

روش کار

۲-۴ ساعت قبل از استفاده واکسن، آن را از یخچال بیرون آورده تا در دمای محیط کمی گرم شود

از سرنگ های اتوماتیک جهت تنظیم دوز واکسن و تزریق استفاده گردد.

بررسی و آزمایش مرتب تجهیزات بسیار مهم است تا از تزریق دور مناسب اطمینان حاصل شود و سر سوزن ها به طور مرتب تعویض شوند (مثلا برای هر ۲۰۰ طیور یک بار)

تزریق می تواند در قائده گردن به صورت زیر جلدی و یا ترجیحاً به صورت داخل عضلانی در سینه و یا ران انجام شود.

نام بیماری : برونشیت عفونی

نوبت: اول

نوع واکسن: H₁₂₀ - سن واکسیناسیون: یک روزگی - روش واکسیناسیون: ترجیحا اسپری و

یا قطره چشمی

توضیحات: انجام واکسیناسیون به طریق اسپری منوط به عدم آلودگی گله به

مایکوپلاسما گالی سپتیکوم میباشد

نوبت: دوم

نوع واکسن: H₁₂₀ - سن واکسیناسیون: در ۱۴ روزگی - روش واکسیناسیون: ترجیحا آشامیدنی

توضیحات: بستگی به شرایط منطقه خواهد داشت

نام بیماری : نیوکاسل

نوبت: اول

نوع واکسن: b و روغنی - سن واکسیناسیون: در ۱۰ روزگی - روش واکسیناسیون: (۱B) قطره

چشمی روغنی - تزریقی

توضیحات: واکسیناسیون بستگی به آلودگی محیط و با توجه به تیتراژ آنتی بادی گله مادر صورت

میگیرد

نوبت: دوم

نوع واکسن: لاسوتا- سن واکسیناسیون: در ۱۸ روزگی - روش واکسیناسیون: ترجیحا

آشامیدنی و قطره چشمی

توضیحات: واکسیناسیون بستگی به آلودگی محیط و با توجه به تیتراژ آنتی بادی

گله مادر صورت میگیرد

نام بیماری : گامبورو

نوبت: اول

نوع واکسن: زنده - سن واکسیناسیون: در ۱۲-۱۴ روزگی - روش واکسیناسیون:

ترجیحا آشامیدنی و قطره چشمی

توضیحات: واکسیناسیون بستگی به آلودگی محیط و با توجه به تیتراژ آنتی بادی گله مادر

صورت میگیرد

نوبت: دوم

نوع واکسن: زنده - سن واکسیناسیون: در ۱۸-۲۲ روزگی - روش واکسیناسیون

